

FILOZÓFIATÖRTÉNET 3.

IRODALOMJEGYZÉK

ELTE BTK FILOZÓFIAI INTÉZET

I. KÖTELEZŐ IRODALOM (ELSŐDLEGES)

Porphüriosz: *Eiszagógé*. Ford. Geréby Gy. és Pesthy M. in: Magyar Fil. Szemle, 1984. 3/4.

Boëthius: *A filozófia vigasztalása*. Ford. Hegyi György. Európa, Budapest, 1979.

Anselmus: *Proslogion*. Ford. Dér Katalin, in. Canterburyi Szent Anzelm: *Filozófiai és teológiai művek I.* (Sapientia Humana). Budapest : Osiris, 2001; valamint *Szent Anzelm: Részletek a Proslogionból és vita Gaunilóval*. Ford. Horváth Judit. Világosság. 1983, Melléklet.

Petrus Abaelardus: *Etika*. Ford. Turgonyi Zoltán. Budapest : MTA Filozófiai Kutatóintézet, 1989.

Petrus Abaelardus: *Szerencsétlenségeim története*. Ford. Turgonyi Zoltán, Budapest: Helikon, 1985.

Petrus Abaelardus: *A morális jó és rossz*. Ford. Borbély Gábor. In Skolasztikus filozófiai szöveggyűjtemény. Szerk: Borbély G. – Schmal D. L'Harmattan: Budapest, 2019, 67–70.

Johannes Saresberiensis: *Metalogicon*. 1. és 2. könyv. Ford. Adamik Tamás. Budapest: Szent István Társulat, 2003.

Aquinói Szent Tamás: *A létezőről és a lényegről*. Ford. Klíma Gyula. In Skolasztikus filozófiai szöveggyűjtemény. Szerkesztette: Borbély Gábor - Schmal Dániel. L'Harmattan: Budapest, 2019, 71-90. o.

Aquinói Szent Tamás: *Az értelem egysége*. Ford.: Borbély Gábor. (Budapest : Raabe-Klett, 1993.) Matúra Bölcselet 2.

„A Summa Theologiae 2. kérdése (Vajon létezik-e Isten?)”, in: Aquinói Szent Tamás: *A létezőről és a lényegről*. Fordította és kommentálta Klíma Gyula. Budapest: Helikon, 1990, 111–117.

Aquinói Tamás: *Summa contra Gentiles I, 1-9*. Ford. Borbély Gábor. In *Skolasztikus filozófiai szöveggyűjtemény*. Szerkesztette: Borbély Gábor – Schmal Dániel. L'Harmattan: Budapest, 2019, 91–103.

Aquinói Tamás: *A világ örökkévalósága*. Ford. Borbély Gábor. In *Skolasztikus filozófiai szöveggyűjtemény*. Szerkesztette: Borbély Gábor – Schmal Dániel. L'Harmattan: Budapest, 2019, 197–204.

Aquinói Tamás: *Hermeneutika-kommentár (részlet)*. Ford. Borbély Gábor. In *Skolasztikus filozófiai szöveggyűjtemény*. Szerkesztette: Borbély Gábor – Schmal Dániel. L'Harmattan: Budapest, 2019, 205–209.

Az 1277-es párizsi elítélő határozatokról. Ford. Redl Károly. Budapest: Művelődési Minisztérium, 1987.

Aegidius Romanus: A filozófusok tévedéseiről. Ford. Redl Károly. in: *Magyar Filozófiai Szemle*, 1991/3.

Eckhart mester: *Beszédek*. Budapest : Helikon, 1986.

Johannes Buridanus: Az emberi értelem örökkévalóságáról. Ford. Borbély Gábor. In *Skolasztikus filozófiai szöveggyűjtemény*. Szerkesztette: Borbély Gábor - Schmal Dániel. L'Harmattan: Budapest, 2019, 272-276.o.

William of Ockham: *Summa logicae*, I, 1. Ford. Borbély Gábor. In *Skolasztikus filozófiai szöveggyűjtemény*. Szerkesztette: Borbély Gábor – Schmal Dániel. L'Harmattan: Budapest, 2019, 247–248.

Nicolaus de Ultricurria levele Bernardus de Arezzóhoz. Ford. Borbély Gábor in. In: Betegh G. – Bodnár I. – Lautner P. – Geréby Gy. (szerk.): *Töredékes hagyomány, Steiger Kornélnak*. Budapest: Akadémiai Kiadó, 2007, 350–359. o.

TANKÖNYV:

Borbély Gábor: *Civakodó angyalok. Bevezetés a középkori filozófiába*. Budapest: Akadémiai, 2008.

II. AJÁNLOTT IRODALOM

Christopher Stead: *Filozófia a keresztény ókorban*. Ford. Bugár M. István. Budapest: Osiris, 2002.

De Rijk, L. M.: *La philosophie au Moyen Age*. Leiden, E. J. Brill, 1985.

Flasch, K.: *Das philosophische Denken im Mittelalter von Augustin zu Macchiavelli*. Stuttgart, Reclam, 1986.

Kretzmann, N., Kenny, A., Pinborg, J.: *The Cambridge History of Later Medieval Philosophy*. Cambridge, 1982.

Marenbon, J.: *Medieval Philosophy*. London: Routledge, 2007.

Vidrányi Katalin, “Megjegyzések Augustinushoz”, in: Vidrányi Katalin: *Krisztológia és antropológia. Összegyűjtött írások*. kiad. Geréby Gy., Molnár P., Budapest : Osiris, 1998, 298–330.

Klima Gyula, “Szent Anzelm és az ontológiai istenérv”, in: *Világosság*, 1983. 12. szám, melléklet.

Klima Gyula, “Az öt út”, in: *Világosság*, 1981. 12. szám, melléklet.

ZÁRÓVIZSGA TÉMÁKÖRÖK

A görög, arab és zsidó filozófia recepciója a XII-XIII. században.

Filozófiai és teológiai iskolák a XII. században. Porphyrioszi szemantika. A középkori filozófia és teológia módszertani és terminológiai bázisa. Logika és nyelvfilozófia.

A középkori egyetemek. Oktatási formák, a filozófiai és teológiai irodalom műfajai.

Canterbury-i Anselmus és az ontológiai istenérv. Aquinói Tamás bírálata.

Petrus Abaelardus: Szerencsétlenségeim története.

Petrus Abaelardus: Az univerzáléprobléma.

Petrus Abaelardus: A jó és a rossz fogalmának szemantikai elemzése.

A filozófia és a teológia kapcsolata a XIII. századi gondolkodásban. Az 1270-es és 1277-es elítélő határozatok.

XIII. - XIV. századi viták a lélek természetéről és a világ örökkévalóságáról.

Metafizika a XIII. században: Aquinói Tamás, az újíto.

Johannes Duns Scotus metafizika-kritikája: az individualitás, a modalitás és az akaratszabadság új értelmezése.

Ockham redukcionista metafizikája és teológiája. Szkepticizmus és isteni mindenhatóság.

Az angliai filozófia recepciója a kontinensen a XIV. században: Johannes Buridanus, via antiqua, via moderna, nominalizmus, realizmus a késő-középkori egyetemeken.